

ELŐSZERZÉS: AR:

Egész évre... 6 korona.
Nyáron árú a tíz.

MERLEGELIK BEZÁRZANI: SZERZÉS:
szombaton és egyes rendk.
vált alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKEZTŐSÉG:

Városi köztisztviselői Városi
Közlöny 7. sz. íze hirdető
a kéziratok.

KIADÓHATÁL:

Városi könyvnyomda-vál-
lalat kiadja: ide küldendő
az előfizetési díjat és hird-
etést.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. — Felelős szerkesztő: KONCZ AKOS.

Kiadófőljelzés: 'A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VALLALAT'.

„Viribus unitis“.

(Egyesült erővel.)

Írta: Fodor György, Szatmár város lelkiváltosa.

Ezt a jelmondatot nem kisebb ember, mint a bölcsességben megőregedett agg Uralkodónk tánta ki egész élete működési alapjául. Akkor még 18 éves fiatal ember volt, mikor ezt a jelét kimondotta; s mikor ezt kikeltett mondania a trón számolyán ezzel a felkiáltással búcsúzott el a gondtalan ifjúléttől: „Isten hozzád aranýifjúság!”

Egy fejkölt, magasztos léleknek megnyilatkozása volt ez mindegyik.

A búcsuban a gondtalan életnek fordított bánt. Jelmondatában pedig annak adott kifejezést, hogy az erők egyesítésével hog munkálni millióra menő alattvalói boldogítására.

Hogy le kellett mondania a gondtalan életéről: azt sorsa hozta magával. De hogy népei boldogítására egyesített lelki erővel fog törekedni: ez lelki jóságának őszinte megnyilatkozása volt.

Ennek a jelmondatnak nagyon mélyreható és kiszámíthatatlan jelentősége van. Mert ha analizálni akarnók, talán azt magyarázhatnók ki belőle, hogy ez a több nemzetnek tökéletes egyesítését, egy tömegbe való összeragyásút kívánja jelezni a régebbi alakban. — ami örökös riasztó tárgy volt és ami annyi keserű, kellemetlen eseményt okozott alattvalói között. De jelenthette azt az igazságot is, ami az erők egyesítésével képes csak a nemzetek közös jólétét, boldogulását előmozdítani, teljesen meghonosítani.

Hogy miként fogta fel jelmondatának jelentőségét — és hogyan igyekezett azt minden körülmények közt az élettel összehangolva hozni, azt egy emberéletet kitévő, hosszú uralkodása alatt annyira közelfigyelőten befigyeltette, hogy az a kétkedésnek minden legkisebb árnyékát is kizárja. Mert nagyon jól tudjuk róla, hogy igazán örvendett a lelke, ha a jónak, közüdvének győzedelmét tapasztalta. Ellenben fájt szívvel öntötte ki lelke keserűségét, valahányszor csak az áldatlan pártviszákról, rombolásokról vett tudomást. Tehát lényesen beazolta, hogy jelmondata nem egy pusztán brilirozó kapric: hanem egy felekül nemes gondolkodású lélek megnyilatkozása volt... és az marad, míg csak a Gondviselés életét megtartja. Tartsa is meg még nagyon, de nagyon sokáig!...

S mint ilyen, irányadóul szolgálhat minden jóra való embernek, nemcsak azért, mert az a legnagyobb helyről jött: hanem azért, mert ebben a haladásnak, a jólétnek, a boldogulhatásnak alapja van letéve; — mert ebben egy oly hatalmas erő nyilatkozik meg, amelyet a pokol kapui sem dönthetnek meg soha.

Ezt a jelmondatot ezáltal ne a politikai, hanem a társadalmi élet szemüvegén tegyük vizsgálódásunk tárgyává.

A nemzetek; a különféle társadalmi csoportok napi eseményeinek figyelmes vizsgálata folytán tapasztalatból tudjuk, hogy az erők egyesítésével sok jó és üdvös, de sok rossz és káros dolgot is lehet keresztülvinni. Fényt, világságot önteni be a sötétségbe. Dícsőséget aratni a gonosz armány felett; köjót, közüdvőt megteremni: míg a gonoszok szövetezése a közös boldogulást zavarja meg, rombol, kárt okoz; károsat terem meg minden irányban s megakasztja azt a nemes törekvést, mi az emberiség haladását, boldogulását volna hivatva munkálni.

Ez többet képesülünk ki ezáltal előmozdítani, s az erők egyesítését tisztán jó oldaláról igyekeznünk megvilágítani; mert arra van feltétlen szükségünk, hogy a jót munkáljuk s igyekeznünk diadalra jutni, míg a rossznak előjöttét bízunk a megtörő hatalomra.

Egyesült erővel sok minden jót, hasznosat, nemesezt lehet keresztülvinni az emberi nem boldogítására felhasználni, amit egyesek, szétforgasolt erők még a legjobbakaratallal a legnagyobb kitartással mellett sem képesek csak megközelíteni is.

Nem tévedek bizonyosan, ha azt hiszem és állítom, hogy ezt a keserves munkában nyüzsgő emberek sokkal inkább tudják; mintsem hogy bizonyítani is kellene.

Egyes emberek nagyon kicsi az ereje, még ha Sándor volna is. — kit az armány könnyen megdöntött. De már kétfőnek nagyobb ereje van: és a hányzorosan fokozódik ez a szán, annyiszorosan növekedik az.

Egy aszál vesszőt a gyermek is könnyen pozdorjává törheti; de ha kérvébe kötik, bizony még Herkules sem fogja azt kettétörni soha. Egy ésszép vizet az újnok hegyével is könnyen szétmorzsolhatunk, míg a folyamok; a tengerek vízei óriási erőként jelentkeznek s hátukon apró pelyheként himbálják a legnagyobb terheket is.

Egy mindig csak egy — és soha sem végezheti el azt a nagy feladatot, amit csak többek erejének összetételével lehet elérni és helyesen megfejteni. Egy korszó vizet könnyen elvisz egy fiatal teremtmény is; de ha nagy víztömegeg kell megbirkózni, bizony heckára teszi az, a meg nem felelő az vállalkozását. A gőznek nagy fűszereje van; de annak is csak egy, ha minél inkább megsűrítették. Egy is még csak í — és nem erdő.

Ha tehát hasznos, üdvös és nagy munkát akarunk végezni, akár a haladás, akár pedig a jót megakadályozó rossz legyőzése céljából, mindig nagy erőt kell összegyűjtünk, hogy feladatunknak megfelelhessünk.

Teljesen szükségtelen, hogy a nyers anyagi erő hatására több példát hozzak fel; mert hiszen azt a legbárgyabb

ember is lépten-nyomon észlelheti... és észleli is. Hát még az olyan ember, aki nemcsak anyagi, — hanem lelki erejének is biztos tudatában van!

Az anyagi — és lelki erő olyan szoros kapcsolatban van egymással, mint a test a lélekkel. Csakhogy az anyagot a lélek eleveníti meg.

Egyik a másik nélkül vajmi keveset ér. A kettő együtt teszi az életet. Az élet pedig a mindenhatóságnak örökös lüktetése!

Minden mozzanatában kifejezése a bennünk folyton működő anyagi és szellemi erőknek, — amit mindig úgy kell irányítanunk józan ésszel, hogy abból az emberiség közös üdve domborodjék ki.

Az élet savát, borsát az összetartás, egyetértés, az összemunkálás adja meg; míg különben olyan tévelygő vándorok vagyunk az élet szövevényes utain, mint a kietlen sivatag pusztán, minden irány, minden utambaigazító nélkül bolyongók, kiknek testét s lelkét az elszomorító levertség, kimerültség s valóságos ködösséges kerítik hatalmukba.

Amitek idáig elmondottam veheti az olvasó rideg bölcselkedésnek, sivár elméletnek; de nem úgy veszem én. Mert úgy hiszem, hogy ezekben olyan igazságok vannak lefektetve, melyeket nagyon célszerű a gyakorlati összekött. hogy emberi magasztos hivatásunknak megfelelhessünk; vagyis, hogy érdekeinket szilárd alapra fektethessük.

Megtettem kenyerem javát; s míg kenyeremet fogyasztgattam, nagyon sokat tapasztaltam, jót, rosszat. Ugy el-elöntődtem aztán nagyon sokszor a felett, hogy miért nem sikerül egyik-másik dolog úgy, amiként sikerülnie kellett volna. És hogyan történhetik az meg, hogy az emberek jó helyett rosszat művelnek, akkor, amikor az erkölcsi törvény, a becsületbeli kötelesség mindig csak azt diktálja, hogy jót tegyenek?!

De nem nagyon sokáig kellett vesződnöm a talány megfejtésén; mert maga a tapasztalat adta kezembe a kulcsot. Ami nem egyéb, mint azon bántóan szomorú tapasztalat, hogy az egyéni érdek a közérdek felé emelkedik, ami nem összetartásra, de széthúzásra ösztökéli őket; a irtóháborút indítanak a legjobb, a legnemesebb ügyek ellen; és sokszor nem is annyira ezek ellen talán, mint inkább a személyek ellen. Pedig az ilyen harcosok nagyon sokszor saját érdekeiket is kockára teszik és nagyon veszélyeztetik is. Mert amit a jó ügy aztán keservesen érez meg: ugyanakkor az észre fent fegyver az egyéni érdekeket is boltra sebi. Megdönthetetlen igazság az, hogy a közügy vesztesége kiterjed az egyénre is. De az a rettenetes nagy baj, hogy ezt sokan nem akarják belátni; vagy ha belátják is, a vak düh, a líhegő bosszu nem engedi meg nekik, hogy felhagyjanak nemtelen és kárhuzatos aknamunkájukkal.

De nemcsak az egyéni érdekek harca dönti meg a közjó, a közüdv diadalát; hanem az a rideg közöny, az a megbánomság is, mellyel némelyek bambán bálulva az élet folyamatát, a közös érdekeket megmagyarázhatlan okokból még a saját érdekeiket sem méltatják arra, hogy értéket valamin tegyenek; mert még akkor is tetlenkednek, amikor egyszerűen csak a kibontott zászló alá kellene állaniok, hogy úgy a közügynek, mint a saját, valamint érdektársai ügyének erkölcsi kötelességeszerű szolgálatot tegyenek. Ez a hideg közöny öli meg legtöbnyire nemcsak az egyesek, hanem a nemzet, a társadalom, és a legszembetűnő célú intézmények érdekeit is. És ha az egyéni érdekek torzalkodása, ujjhúzása elítélendő: ugyanakkor

kárhuzatandó a hideg közöny is; mert egyik sem épít, hanem inkább rombol.

E keserű tapasztalat diktálta tollamba az itt elmondottakat, nem azért, hogy csak az időt, a papírt, a nyomdafestéket pusztítsam vele: hanem hogy figyelmessé tegyem az olvasókat az itt lefektetett, mély horderejű igazságokra. Mert nemcsak az a feladatunk, hogy keresztül fussuk a földi életet: hanem hogy örömet, gyönyört, jólétet, boldogságot szerezzünk nemcsak magunknak és családunknak, a társadalom mindazon osztályainak, melyekre tehetőségünkkel befolyást gyakorolhatunk. Erkölcsi kötelességünk minden szépet, jót nemest és üdvöst lelkesedéssel művelni, pártolni és megtestesíteni: de különösen kötelességünk az üdvös törekvésekben testvéries szeretettel gyámolítására sietnünk mindazoknak, kiket az élet szorosabb kötelékei fűznek hozzánk. Ha minden osztály megnézne ezt a saját érdekében és minden osztály egyúlesre a közös cél elérésére: akkor vajmi könnyen fellehetne építeni a közös boldogság pantheonját.

De sajnos, nem így van! Az összetartás helyett szét-huzunk, vagy legalább rideg közönnyel vesszük az egyesek nemes törekvéseit. Így aztán sohase juthatunk be a boldogság kánánjába.

Ne vegye senki szemrehányásnak, ha azt állítom, hogy eddig nagyon kárhuzatos mulasztásokat követünk el érdekeinkkel szemben; mert csak egyedvűnen vettük helyezetünk. Éltünk, hogy ne mondjam, — pedig ezt is mondhatnám — kinlődtünk napról-napra amint jött. Vagy ha akartak is egyesek a közösérdekben valami jót tenni, — azokat a hideg közöny elkedvetlenítette, letörtte. Egyszerűen tudomásul vettük — amit a magas hatalmak sorsunk felett határoztak. És ha volt benne valami jó, elaltattuk vele alvó lelkünket még mélyebben. Ha bántott, egyszerűen zugolódtunk, keseregünk, békétlenkedtünk és ezzel az ügyet lezártuk. Megnémitottuk ajkainkat — pedig néma gyerekkel nem sokat törődnek. De ezen csodálkozni nem is lehet; mert hiszen egyes bajokat csakis okszerű teljesítéssel orvosolhatunk meg, — nem pedig némasággal.

Mikor e sorok megírásához fogtam, úgy gondolkoztam, hogy konkrét esetek felsorolásával indokolom állításaimat. De erről letettem; mert úgy gondoltam, hogy aki a sorok közt olvasni tud, és azoknak célzatát fel tudja fogni, minden bizonnyal megéri, hogy mire célzok. Tehát tovább nem megyek...

De azt igen is mondom, hogy a „*viribus unilis*“ jelsző nagy horderejű jelentőségéről soha se feledkezzünk meg, hanem igyekezzünk zászlója alá állani, mert a görög: „en tousos níká“ szerint csak ez alatt győzünk.

A városi ménes ügye.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A város házipénztárának 1905. évről szóló zárszámadása tárgyalás alkalmával a számadásnak a ménesre vonatkozó adatai, illetve a bevételek és kiadások összehasonlításából az tűnven ki, hogy a ménes fenntartása — habár nem lényeges — hiánnyal jár s így céljának, legalább pénzügyi szempontból tekintve, meg nem felel, elrendeltetett, hogy az 1906. évi zárszámadás „*V. Ménes*“ rovatához olyan kimutatás mellékeltessek, amelyben azon a ménes által teljesített szolgálmányok, valamint a méneset terhelő s természetben kiszolgáltatott összes kiadások is pénzértékben kintitelve legyenek, melyek eddig sem a költségvetés, sem a zárszámadás tárgyát nem képezték

és pedig azon okból, hogy a ménes fenntartásának célszerű vagy célszerűtlen voltáról a tekintetes törvényhatósági bizottság tiszta képet nyerjen.

Ezen kimutatást, illetve ide vonatkozó jelentésünket a zárszámadás kapcsán következőkben tesszük meg:

Hogy a ménesnél hiány mutatkozik, annak oka abban rejlik, hogy költségvetésünkben csupán csak a várható, zárszámadásunkban pedig csak a tulajdonképeni tényleges pénzügyi eredmények szoktak kitüntetve lenni, ami egy intézménynek hasznos vagy nem hasznos voltáról legtöbb esetben nem nyújt kellő tájékoztatást. Így van ez a ménesnél is, amelynél igaz ugyan, hogy nem vételnek számba egyes még a ménest terhelő s a „*Kiadás*” rovatba tartozó terhek, de viszont nem számítatnak be azon, az előbbieknél lényegesen nagyobb értékű szolgáltatások sem, melyek a ménes javára lennének irandók és a „*Bevétel*” rovatban kitüntetendők.

Ha a költségvetés, vagyis inkább a zárszámadás akkép állapították meg, hogy minden, ami a ménest terheli, a „*Kiadások*” rovatában, mindazok a szolgáltatások pedig, melyeket a ménes nyújt, a „*Bevételek*” rovatában pénzértékben kitüntetve számoltatnának el, a számadás következőleg alakulna:

V. Ménes.

Bevétel:

1. Tényleges eredmény 1906-ról	30,501 K 84 f.
2. Széna eladás a folyó kaszálóból
(III. czím alatt számoltatik el.)	1,500 K — f.
3. Fogatokba adott lovak értékcsökkenése.	3,000 K — f.
(Egyáltalában nem túlzott, ha tudjuk azt, hogy például az ötös fogatból ez évben két lovat kellett kislejtezni és mint rokkantakat 150—200 koronáért eladni s természetesen megfelelőkkel helyettesíteni, melyeknek eredeti értéke darabonként 2500—3000 koronára tehető.)	
4. A hortobágyi tenyész-ménesekbe szükséges 40 drb tenyészmenért, ha azokat az államtól kellene bérelni, átlag 800 koronájával, összesen 32,000 koronát kellene bérdíjképen fizetni, mellyel szemben egészen 14,000 korona térítetik meg. Itt a ménes javára irandó	18,000 K — f.
(Az egy ménért számításba vett 800 korona bérdíj szintén nem túlzott, mert az állam által egyes tenyészlőknek ez évben bérbe adott 160 drb mén bérdíja darabonként 700—4000 korona között váltakozik.)	

Összesen 53,001 K 84 f.

Kiadás:

1. Tényleges eredmény 1906-ról	34,912 K 66 f.
2. A ménesben fekvő 100,000 koronára tehető tőke kamataja	4,000 K — f.
3. A „Folyó” kaszáló évi hasznobére	5,000 K — f.
4. A hortobágyi legeltetés	2,000 K — f.
5. Széna kaszáltatás, gyűjtés, kötés
(részben III. czím alatt elszámolva)	2,000 K — f.
Összesen	47,912 K 66 f.

Ezen kimutatásból kiténik, hogy ha 2, 3, 4, 5. sz. tételek a zárszámadásba beillesztetnénk a „*Kiadás*” 13,000 koronával, ezzel szemben azonban a „*Bevétel*” 22,500 koronával emelkednék, vagyis a végösszegeket tekintve, a legutóbbi a ménesre nézve mostoha évben is nemcsak hogy hiány nem volna, hanem még 5000 koronát meghaladó bevételi többlet mutatkoznék a ménes javára, amivel beigazolást nyer az, hogy a ménes fenntartása még pénzügyi szempontból sem hátrányos.

De sokkal nagyobb fontosságu a ménes fenntartása városunk és az országos lötenyésztés érdekében, amely szempontból tekintve a ménes hivatását tökéletesen bérbe, mert mindig egyöntetű, az itteni lötenyésztés irányának megfelelő, olyan elsőrendű minőségű apa állatok bocsát a gazdaközönség rendelkezésére, amilyeneket az államtól 800 koronával darabonként aligha lehetne bérbevenni.

Felvetett azon eszme is, hogy a ménesnek 50 drb anyacanca s annak szaporulatában megállapított létszámát felére redukálni kellene. Véleményünk és a megkérdezett szakértők véleménye szerint is, ez egy pénzügyi, valamint a ménes állomány minőségének fenntartása tekintetéből a legelhibázottabb lépés volna.

Nagyfontosságu körülmény ugyanis egy a mén, valamint az anyacanca állomány minőségére nézve is, hogy az azokba beosztandó apa és anya állatok mennyire felére redukálni kellene. Véleményünk és a megkérdezett szakértők közül választhatassanak s önként következik, hogy ha a kanca állomány felére csökkentik, csikókra is csak felére lehet számítani s azok közül apa ménnek és anyacancának a selejtesebbeket is be kell osztani s így a ménes állomány nemcsak szám, hanem minőség tekintetében is tetemesen alább szállana.

Ami pedig a pénzügyi szempontot illeti, ebből tekintve a leszállítás még károsabb volna. A tapasztalat szerint ugyanis a bevételnek legnagyobb részét a számfeltlovak eladásából nyerjük. (3 év alatt eladottat a törzsméneseiből 95 drb ló. Ebből számfeltli volt 74 drb, ezekért 60,534 korona, kislejtezett volt 21 drb, ezekért 4232 korona, összesen 64,766 korona folyt be a házipénztárba.) Ha pedig a ménes felére redukáltatnák, akkor számfeltli lovak alig, hanem csak kislejtezettek kerülnének eladásra s a jövedelem nagy részét eldobnánk magunktól, míg kiadásaink aránylag csak csekély összeggel apadnának. (Ami tudvalegoleg legtöbbbe kerül, t. i. a személyzet, ezt például alig lehetne redukálni.)

A ménes eltörlése esetén, amikor is a törvény értelmében a városnak a házipénztár terhére kellene megfelelő apaállatokról gondoskodnia, a számadás a következőleg alakulna:

1. Bérdíjakban lenne fizetendő az államnak	32,000 korona
2. 40 drb mén 5 havi tartása à 200 kor.	8,000 „
3. A ménéhez 25 méneskatona tartása à 250 kor.	6,250 „
4. Istállók fentartása, biztosítás, ménék vasaltatása s egyéb apró- lékos költségek	3,750 „
Összesen	50,000 korona,

amely összeggel szemben csupán a ménes értékének kamatjöveldelme, a „Folyó“ kaszáló évi hasznobére és a gazdaközönség által most is fizetett 13,954 kor. 40 fill., tehát összesen mintegy 23,000 korona lenne számításba vehető, míg a hiányt a házipénztárnak kellene fedeznie, esetleg a gazdaközönségnek fizetnie, ami hogy fejlődő lötenyésztésünkre előreláthatólag mily káros hatással lenne, azt bővebben fejtegetnünk teljesen felesleges.

Hogy ilyen körülmények közt a városnak elődeink által alapított szakértő vezetés mellett folytonosan fejlődő s országiszerté elsőrendűnek elismert törzsménes, mely városunk közönségének is egyik büszkeségét képezi, eltöröltessék, esetleg felére redukáltassék, vagy pedig továbbra is fentartassék-e, arra a fent előadottakból önként következik a felelet, amely más nem lehet, mint az, hogy a törzsménes továbbra is fentartandó és fejlesztendő.

A ménessel kapcsolatosan megtegyük véleményes jelentésünket a XII. *Fuvarozás* rovatra is.

Mint a zárszámadásból is kitűnik, itt	
a tényleges <i>Kiadás</i> 1906-ban	14,397 K 94 fillért,
a tényleges <i>Bevétel</i> pedig	356 K 21 fillért
tett ki. A hiány tehát	14,041 K 73 fillér.

Ami azt jelenti, hogy a fogatok fentartása a városnak évente mintegy 14,000 koronába kerül.

Ha azonban, t. i. ha az ezen rovatot terhelő s a „*Kiadás*“-ok közé felveendő összes tételeket, — mint a fogatok eltartására kijelölt „Epreskert“ kaszáló évi hasznobére, a ménes által a fogatokba adott lovak érték-csökkenése, szénakaszálatás és gyűjtés költségei (részben a III. címmel elszámolva) — is számításba vesszük, a zárszámadás következőleg alakul:

XII. Fuvarozás.

Bevétel:

Tényleges eredmény 1906-ról	356 K 21 f.
Összesen	356 K 21 f.

Kiadás:

1. Tényleges eredmény 1906-ról	14,397 K 94 f.
2. Epreskert hasznobére	3,000 K — f.
3. Lovak értékcsökkenése	3,000 K — f.
4. Széna kaszálattás	2,000 K — f.
Összesen	22,397 K 94 f.

amiből kitűnik, hogy a valódi hiány ezen rovatnál voltaképen nem 14,000, hanem 22,000 korona, t. i. ez utóbbi összeg az, amelybe a városnak a fogatok fentartása évenként kerül.

Ezen 22,000 korona kiadás a következőleg oszlik meg:

1. Tüztöltő- és mentő-egyesületi fogatok fentartása	5,000 K
2. Körkemenczei fogat fentartása	1,500 K
3. Az ötös fogat fentartása	5,000 K
4. 3 négyes fogat és katonai előfogato- zásra bérelt fogat	10,500 K
Összesen	22,000 K

A tüztöltő- és mentőegyesületi fogatok eltartása közgyűlési határozatokon alapul.

A körkemenczei fogat ellátásának költséget, t. i. 1500 korona voltaképen a körkemenczét terhelne.

Az ötös fogat fentartása régi hagyományt képez.

A tulajdonképeni hivatalos használatra szükséges fuvarokat a negyedik pont alatt kitérítetett fogatok teljesítik, melyek a városgazdai hivatal által vezetett naplóból kitetszőleg a múlt 1906-ik esztendőben több mint 2000 esetben szolgáltatott fuvart és pedig részben kettős, részben pedig négyes fogattal.

Ha a kiszolgáltató fuvarok értékét egyenként átlag öt koronájával vesszük számításba, e fogatok már pénzügyi szempontból megfelelőek rendeltetésüknek.

Hogy a hivatalos czélokra szükséges fuvaroknak árlejtés utján való biztosítása által meg lenne-e takarítható valamely összeg a házipénztár javára, erre határozott véleményt adni alig lehet, azonban nem tartjuk valószínűnek, hogy azt jutányosabb árban állandóan biztosítani lehessen. Tapasztalat szerint ugyanis a hivatalos eljárásoknál használt fogatok rendszerint huzamosabb időtartamra vétetnek igénybe, még pedig gyakran oly időben és utakon, hogy arra bérelt fuvaros csak rendkívül magas árakért vállalkoznék.

Tekintetbe véve továbbá még azon körülményt is, ami a közigazgatás érdekében szintén nem kis fontossággal bír, s a helyi viszonyokat, utakat alaposan ismerő, kipróbált szolgazemélyzet vezetése alattálló és a város tekintélyének is megfelelő városi fogatok a nap minden szakában rendelkezésre állanak, határozottan előnyösebbnek tartjuk a városra nézve a fogatoknak fentartását, mint a fuvarozásnak esetleg még többre kerülő bérleti uton való biztosítását.

Kelt Debreczen szabad királyi város Tanácsának 1907. évi június 3-án tartott ülésében.

Kovács József s. k.,
polgármester.

Király Gyula s. k.,
tanácsnok, előadó.

Lókiállítás a Hortobágyon.

A debreceni gazdasági egyesület és a lötenyésztési bizottság a Hortobágy pusztán, a földmívelésügyi miniszter anyagi segítségével, 1907. június 16. án, vasárnap délelőtt 8 órakor a lóvásártéren népies lókiállítást és jutalomdíj kiosztást rendez.

Díjak és fejtételek.

Jutalomban részesülhet minden debreceni lótulajdonos és gazdának a hortobágyi legelőről kiállított lova.

A jutalomdíj kiosztáson a debreceni gazdasági egyesület és lötenyésztési bizottság által kiosztatnak a következő díjak:

a pénzügyminiszter felhatalmazása folytán 33 esetben engedélyezett a pénzügyigazgató. Időleges házaadöntése-
sége 78 esetben állapított meg.

Debrecen város községe a város adópenztárába
állami adóban 82,453 koronát, hadmentességi adóban 6726
koronát, kereskedelmi és iparkamaraí illetékben 786 koronát,
nyírvizszabályozási járadékban 1222 koronát, utadóban
14,187 koronát fizetett be.

Közigazgatás

Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök jelentése
szerint az állami kezelésben levő és kiépített törvényható-
sági utak kifogástalan állapotban voltak, a főutak járhatók.
A mult hó tolyama alatt a hivatalfelvettette a debrecen-egri
törvényhatósági utnak Debrecen város területére eső szak-
aszát.

A negyvenedik év határ- kövénel.

*Magyarok hatalmas Istene, ki egy eredév
óta örökösöl nemzetünk élete fölött, áldd meg a
királyt!*

*Ahítatos lelkünk a mai napon az imádság
szárnyain repül feléd, áldva és magasztalva minden-
hüségűségöd munkás erejét.*

*Ma negyven éve ott térdelt szent oltárod lép-
csőjén a mi királyunk, ott térdelt, szívében biza-
lommal irántad és a nemzet iránt s midőn az
ország főpapja fejére tette Szent István koroná-
ját, az ifjú fejedelem a királyok királyához for-
dult, áldást rebegve dalias, vitéz nemzetére.*

*Te voltál a népek hatalmas Istene, ki felénk
hajtottad a király szívet és szeretni tanítottad e
nemzetet.*

*Ma negyven éve ama napnak, melyen a régi
magyar dicsőség fénye megújult s a nemzet szívet
a törhetlen hűség és hódolat aranyláncá fűzte e
király lelkéhez...*

*Negyven év közös öröme és bánata mult el
a semmisségbe! És ezen idő alatt, ha a fájdalom a
király szívébe markolt, hű magyarjai lelkéből átadál
gyógyító írt sebére. Ha öröm ért bennünket, ez
örömből részt kért az uralkodó is.*

*Örök Isten, királyok és népek Istene, tartsd
meg nekünk a királyt. Add neki az igazság lel-
két, kezébe a béke olajágát... Élete alkonyán ne
sajtsa Őt több keserűség, hanem legyen öregsége
nyugodt és csöndes...*

*Nekünk pedig add meg továbbra is a hűség
lelkét és add, hogy a király és nemzet együttes
munkája tegye boldoggá és függetlenné a hazát!
Éljen a király!*

Felhívás

Debrecen társadalmához.

— A száz nemzetiségű diákok érdekében. —

Folyó évi június 10—15 től szeptember 10-ig terjedő
3 hóra 25 száz tanítóképezédsz óhajt a magyar nyelv el-
sajjtatása céljából városunkba jönni s mivel anyagiakban
szükséget szenvednek, a három havi teljes ellátásért cseré-
ben szives készséggel ajánlanak fel szolgálataikat, hogy
ők viszont a később tagjait német nyelvre és esetleg zenére
oktassák.

A nagy Debrecen, e régi és híres város társadalmának
elő kell segíteni e 25 száz ifjú törekvését s bizonyára akad
25 jó magyar ház, mely őket szívesen fogadná magába s
megkedvelti velük nemzetünket és szép nyelvünket.

Kik így ifjakat házukba fogadnak, szívesüggüknek
hasznát is élvezik s a mellett egy-egy téglát is illesztnek
a nagy magyar nemzet állam épületébe.

Kérem polgártársaimat, legyenek szívesek ajánlatuk-
kal minél előbb dr. Barcsa János főiskolai tanár urhoz
(lakik Péterfia-u. 69. sz. alatt) akár írásban, akár naponta
déli 12 órától, délután 3 óráig személyesen fordulni.

Csak akkor lehet erős magyar állam, ha a haza hiva-
talos nyelvét minden honpolgár tudja, szereti, használja és
műveli; másrészt régi igazság az, hogy mindenki anyyi
ember, ahány nyelvet beszél s így nekünk sem szégyen, ha
hazánk nyelvén kívül más nyelvet is tudunk!

Debrecen, 1907 június 4.

Tisztelettel

Oláh Károly,

tanácsnok.

Értesítés.

A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya ré-
széről a szülők és gyámok értesítettek, hogy a cs. és kir.
közös hadsergebeli és a m. kir. honvéd hadapród iskolában
valamint a m. kir. honvéd állatorvosi főiskolában az 1907—
1908. tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó „Pá-
lyázati hirdmények” megérkeztek.

Pályázati véghatáridő a hadapródiskolában f. évi jul.
hó 12.; a honvéd állatorvosi főiskolában július hó 1.

A vonatkozó hirdmények a városi tanács katonai és
illetőségi ügyosztályánál (Városház I. emelet, 19. sz. ajtó)
megtekinthetők, hol az érdeklődők utbaigazítást és felvi-
lágosítást nyerhetnek.

Megjegyezzetük, hogy a hadapród iskolában magyar
honos ifjak részére 268 egész ingyenes magyar állami ala-
pítványi hely, 3 szintén ingyenes magán alapítványi hely
és ezeken kívül még megfelelő tandíjfizetéses hely fog be-
töltés végett rendelkezésre állani; a budapesti honvéd
állatorvosi akadémiukos pedig teljesen a honvédelmi tárca
költségén fognak neveltetni.

A m. kir. honvéd hadapród iskolában egy Debrecen
városi alapítványi hely van üresedésben, melynek elnyerése
céljából a kellőleg felszerelt kérvények folyó évi június hó
23-ik napjának d. u. 5 órájáig andandók be a tanácsi ikt-
atába, később beadott vagy hiányosnak felszerelt kérvények
visszautasítottak.

Hírek.

— A tanács és a koronázási jubileum. A városi
Tanács június 8-án, a koronázás negyvenedik évfordulóján
részt vesz a hálaadó istentiszteleten.

— Személyi hír. Bellay József Temesvár sz. kir. vá-
rosi tanácsnoka a hétén városunkban időzött. A vendéget,
ki városunk kulturalkotásait tanulmányozta Oláh Károly
tanácsnok kalauzolta.

— A debreceni jótékony nőegylet köszönete.
A debreceni jótékony nőegylet május hónap 26-án tartott
Népünnepélyére a városi tanács tudvalevőleg átengedte a
Nagyerdőt. Az erkölcsi és anyagi tekintetben gazdag Nép-
ünnepély lezajlása után a nőegylet levélben köszönte meg
a városi tanácsnak reá nézve kedvező határozatait.

— Hamisított és romlott élelmiszerek. Tüdős
Kálmán dr. tiszti főorvos a közigazgatási bizottság folyó
hónap 5-én tartott ülésében jelentést tett a piacokról. A
jelentés felolrolja, hogy piacunkon gyakran fordul elő
romlott és hamisított élelmiszer, amelyek az egészségre
ártalmasak. A közigazgatási bizottság meghallgatván a
szomorú jelentést, intézkedett, hogy a piaci vizsgálat a
legnagyobb szigorúsággal hajtsassék végre.